

การศึกษาพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต A Study on Mobile Phone Usage Behavior among Students of Phuket Rajabhat University

ฟาริต มั่นคำ¹ พิตตินันท์ คิทธิก¹ ภาวิกา ขุนจันทร์^{*2} และ วีระพล สุขสมบุญ²

Farid Mankha¹ Phittinan Khidthuk¹ Pawika Kunchan^{*2} and Veerapol Sukksomboon²

นักศึกษาปริญญาตรี สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต¹

Undergraduate Students, Business Computer Program, Faculty of Management Sciences Science Phuket Rajabhat University¹

อาจารย์สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต²

Faculty Member, Business Computer Program, Faculty of Management Science Phuket Rajabhat University²

*Corresponding author, e-mail: pawika.k.c@pkr.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือ 2) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการ
ใช้โทรศัพท์มือถือ 3) ปัญหาในการใช้โทรศัพท์มือถือประโยชน์และ 4) ผลกระทบในการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญจำนวน 400 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติค่า t การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุต่ำกว่า 20 ปี ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการ โทรศัพท์มือถือราคา 25,000 – 30,000 บาท นิยมใช้โทรศัพท์มือถือในช่วงบ่าย (12.00-18.00 น.) เพื่อความบันเทิง ใช้ยี่ห้อ APPLE ปัจจัยที่มีความสำคัญในการใช้งานโทรศัพท์มือถือภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการใช้โทรศัพท์มือถือภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การใช้โทรศัพท์มือถือทำให้เกิดประโยชน์และผลกระทบด้านงานและการศึกษา และด้านจิตใจและความสัมพันธ์ มากที่สุด กลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ อายุ ที่แตกต่างกันส่งผลต่อปัญหาในการใช้โทรศัพท์มือถือที่แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 อายุ ที่แตกต่างกันส่งผลต่อปัจจัยที่มีความสำคัญในการใช้งานโทรศัพท์มือถือที่แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ข้อมูลเหล่านี้สามารถนำไปใช้เพื่อปรับปรุงแนวทางการพัฒนาและสนับสนุนการใช้งานโทรศัพท์มือถือให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : พฤติกรรม การใช้โทรศัพท์มือถือ

Abstract

This research aimed to study the behavior of mobile phone usage, the factors important to mobile phone usage, the benefits and impacts of mobile phone usage, and the problems related to mobile phone usage among students at Phuket Rajabhat University. The sample consisted of 400 students at Phuket Rajabhat University, randomly selected using accidental sampling. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics and hypothesis testing including t-statistics, One-way ANOVA, and pairwise analysis of differences. The results showed that most respondents were male, under 20 years old, studying in the Faculty of Management Science, with mobile phones costing 25,000-30,000 baht. They preferred using mobile phones in the afternoon (12.00-18.00) for entertainment and used the Apple brand. The factors considered important for mobile phone usage were overall at a high level, with ease of use being the most important, followed by durability and longevity. The issues and obstacles related to mobile phone usage were overall at a moderate level, with common problems being the price and purchase of phones, followed by battery life and internet connection. Mobile phone usage had the most benefits and impacts on work, education, mental and relationships. The analysis showed that different genders and ages had different effects on problems encountered in mobile phone

usage, with statistical significance at the .05 level. Age differences and personal factors also influenced the importance of factors in mobile phone usage, with statistical significance at the .05 level. These findings can be used to improve the development of guidelines and support for mobile phone usage to effectively meet the needs of Phuket Rajabhat University students.

Keywords: Behavior, Mobile Phone Usage

บทนำ

ในปัจจุบันโทรศัพท์มือถือได้กลายเป็นสิ่งที่มีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของคนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่ต้องใช้งานโทรศัพท์มือถือเพื่อการศึกษา การสื่อสาร และความบันเทิง ความสะดวกสบาย และฟังก์ชันหลากหลายของโทรศัพท์มือถือส่งผลให้พฤติกรรมการใช้งานของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย การศึกษาพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือในกลุ่มนักศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสามารถสะท้อนถึงความต้องการและแนวโน้มการใช้งานเทคโนโลยีของคนรุ่นใหม่ได้อย่างชัดเจน

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยมุ่งเน้นที่การวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการใช้งาน รวมถึงประโยชน์และผลกระทบจากการใช้โทรศัพท์มือถือ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่นักศึกษาประสบในชีวิตประจำวัน ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยให้ทราบถึงลักษณะการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษา แต่ยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานโยบายหรือกิจกรรมที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในลักษณะที่เหมาะสมและสร้างสรรค์

ปัจจุบันโทรศัพท์มือถือได้กลายเป็นปัจจัยที่หาในชีวิตประจำวันของผู้คน และมีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้น ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี การคาดการณ์ของตลาดโทรศัพท์มือถือในประเทศไทยชี้ให้เห็นว่าจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากโทรศัพท์มือถือเป็นเครื่องมือที่ตอบสนองไลฟ์สไตล์ของคนยุคใหม่ที่ต้องการความสะดวกสบายและการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว แม้ว่าอัตราการครอบครองโทรศัพท์มือถือของคนไทยจะยังต่ำกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว แต่แนวโน้มของตลาดยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญของโทรศัพท์มือถือในชีวิตประจำวัน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับโทรศัพท์มือถือในการพัฒนาการศึกษา จึงมีความสนใจศึกษาพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดการใช้โทรศัพท์มือถืออย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์มากที่สุด การเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคดิจิทัลทำให้การสื่อสารผ่านโทรศัพท์มือถือกลายเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในทุกด้าน ดังนั้น การศึกษาพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการศึกษาและสังคมให้ก้าวทันยุคสมัย และสามารถใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้านี้อยู่ที่การทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษาในบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาการศึกษาและการเตรียมความพร้อมสำหรับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล ข้อมูลเชิงลึกที่ได้จากการวิจัยสามารถใช้ประโยชน์ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ทั้งในด้านการศึกษาและการพัฒนาเทคโนโลยีให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งานอย่างแท้จริง

โทรศัพท์มือถือมีบทบาทสำคัญในประเทศไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 โดยเริ่มมีการใช้งานครั้งแรกในปี พ.ศ. 2424 เพื่อวัตถุประสงค์ด้านความมั่นคงของชาติ โดยกรมกลาโหมได้นำเข้ามาใช้และติดตั้งที่กรมอุทการเรือกรุงเทพฯ และป้อมยามปากน้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ต่อมาในปี พ.ศ. 2429 กิจการโทรศัพท์ขยายตัวมากขึ้นจนกรมกลาโหมโอนให้กรมไปรษณีย์โทรเลขดูแล ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาระบบโทรศัพท์ในไทยจากภาครัฐสู่ภาคเอกชน ทำให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงการใช้โทรศัพท์มากขึ้น ระบบโทรศัพท์ที่ได้รับการพัฒนาให้มีความทันสมัยขึ้น ใช้คอมพิวเตอร์ควบคุมการทำงาน ทำให้มีขนาดเล็กลง ประหยัดพลังงาน และรองรับบริการเสริมต่าง ๆ ได้มากขึ้น การพัฒนาเทคโนโลยีนี้ทำให้โทรศัพท์มือถือกลายเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ขาดไม่ได้ และส่งผลต่อหลายด้านของชีวิตมนุษย์ ทั้งในเรื่องพฤติกรรม อารมณ์ และรูปแบบการใช้ชีวิต โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นที่มักจะเปลี่ยนโทรศัพท์ใหม่ให้ทันสมัยอยู่เสมอ โทรศัพท์มือถือยังส่งผลต่อการศึกษาและการพัฒนาความรู้ ช่วยให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและสะดวกมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การใช้งานโทรศัพท์มือถือที่มากเกินไปอาจส่งผลต่ออารมณ์ ทำให้ขาดความอดทน ใจร้อน และขาดความรอบคอบ ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรได้รับการพิจารณาและปรับปรุงเพื่อให้การใช้งานโทรศัพท์มือถือเกิดประโยชน์สูงสุด

จากปัจจัยทั้งหมดนี้ การศึกษาพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตจึงมีความสำคัญ เพราะจะช่วยให้เข้าใจลักษณะการใช้งาน ปัจจัยที่มีอิทธิพล และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้โทรศัพท์มือถือ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาโยบายหรือแนวทางในการส่งเสริมการใช้โทรศัพท์มือถือให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในขณะที่เดียวกันก็สามารถลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้ เพื่อให้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นไปอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการใช้โทรศัพท์มือถือ
4. เพื่อศึกษาปัญหาในการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
5. เพื่อศึกษาประโยชน์และผลกระทบในการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อปัญหาในการใช้โทรศัพท์มือถือที่แตกต่างกัน
2. พฤติกรรมใช้โทรศัพท์มือถือที่แตกต่างกันส่งผลต่อประโยชน์และผลกระทบในการใช้โทรศัพท์มือถือที่แตกต่างกัน

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 7,655 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต , 2024) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane (1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มไม่อาศัยความน่าจะเป็น แบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในการเก็บข้อมูล เนื่องจากทราบการคำนวณประชากรที่แน่นอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือต่อการบริโภคข้อมูลข่าวสารของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการใช้โทรศัพท์มือถือ

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ตอนที่ 5 ประโยชน์และผลกระทบจากการใช้โทรศัพท์มือถือ

และเพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามใน 2 ด้าน คือ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยดำเนินการดังนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในการสื่อสารว่าเหมาะสมและง่ายต่อการทำความเข้าใจและประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยรายข้อมากกว่า .5 (เขาวลิต เหมะธูลิน, 2557) ได้ค่า 0.75

2. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามด้านความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุด จากนั้นจึงนำข้อมูลมาทดสอบหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ ข้อมูลในเชิงพรรณนา (Descriptive Research) อธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) โดยอธิบายและนำเสนอในรูปตารางเป็นร้อยละ การแปลความหมายข้อมูล (Interpretation) มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	แสดงถึง	ระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	แสดงถึง	ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	แสดงถึง	ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	แสดงถึง	ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	แสดงถึง	ระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์สมมติฐาน โดยการหาค่า t (Independent sample t-test) สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) การหาความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc)

ผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยศึกษาพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต สรุปผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 64.8) มีสถานะภาพโสด (ร้อยละ 91.5) ต่ำกว่า 20 ปี (ร้อยละ 44.6) รองลงมา อายุ 20 - 25 ปี (ร้อยละ 28.4) ตามลำดับ ขณะที่มากที่สุด คือ คณะวิทยาการจัดการ (ร้อยละ 48.9) รองลงมา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ร้อยละ 16.5) ตามลำดับ คณะเศรษฐศาสตร์ (ร้อยละ 15.7) รองลงมา คณะเทคโนโลยีการเกษตร (ร้อยละ 11) และ รองลงมา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 8) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์มือถือ 2-5 ชั่วโมงต่อวัน (ร้อยละ 39.4) ใช้โทรศัพท์มือถือในช่วงบ่าย (12.00-18.00) (ร้อยละ 37.2) เลือกใช้สีโทรศัพท์มือถือ เพื่อความบันเทิง (ร้อยละ 67.1) ยี่ห้อโทรศัพท์มือถือที่ใช้ส่วนมากเป็น APPLE (ร้อยละ 23.4) ราคาโทรศัพท์ที่ซื้อ 25,000 – 30,000 (ร้อยละ 28.7)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญในการใช้งานโทรศัพท์มือถือ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัจจัยที่มีความสำคัญในการใช้งานโทรศัพท์มือถือ

ปัจจัยที่มีความสำคัญในการใช้งานโทรศัพท์มือถือ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความสำคัญ
ปัจจัยด้านความสะดวกในการใช้งาน	3.00	1.29	ปานกลาง
ปัจจัยความทนทานและความคงทน	2.97	1.28	ปานกลาง
ปัจจัยด้านราคา	2.74	1.10	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	2.90	1.16	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญในการใช้งานโทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.90) โดยปัจจัยด้านความสะดวกในการใช้งานมีความสำคัญมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.00) รองลงมา คือ ปัจจัยความทนทานและความคงทน และ ปัจจัยด้านราคา มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 2.97 และ 2.74) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามปัญหาในการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ปัญหาและอุปสรรคในการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต	2.99	1.29	ปานกลาง
ด้านอายุการใช้งานแบตเตอรี่	3.01	1.29	ปานกลาง
ด้านการประมวลผลของโทรศัพท์	2.96	1.28	ปานกลาง
ด้านคุณภาพของกล้อง	2.97	1.30	ปานกลาง
ด้านราคาและการซื้อโทรศัพท์	3.03	1.31	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.00	1.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดว่าปัญหาและอุปสรรคในการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.00) โดยมีปัญหาด้านราคาและการซื้อโทรศัพท์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.03) รองลงมา คือ ปัญหาด้านอายุการใช้งานแบตเตอรี่ (ค่าเฉลี่ย 3.01) ปัญหาด้านการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (ค่าเฉลี่ย 2.97) และ ด้านการประมวลผลของโทรศัพท์ (ค่าเฉลี่ย 2.96) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 5 เพื่อศึกษาประโยชน์และผลกระทบในการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามประโยชน์และผลกระทบในการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัย

ประโยชน์และผลกระทบจากการใช้โทรศัพท์มือถือ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับอิทธิพล
ด้านการสื่อสาร	3.02	1.28	ปานกลาง
ด้านสุขภาพ	3.05	1.23	ปานกลาง
ด้านความปลอดภัย	3.01	1.27	ปานกลาง
ด้านทำงานและการศึกษา	3.11	1.25	ปานกลาง
ด้านจิตใจและความสัมพันธ์	3.11	1.22	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.06	1.48	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดว่าประโยชน์และผลกระทบจากการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.06) ทั้ง 5 ด้าน ที่ศึกษามีประโยชน์และผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านทำงานและการศึกษา และด้านจิตใจและความสัมพันธ์มีประโยชน์และผลกระทบจากการใช้โทรศัพท์มือถือมีค่าเฉลี่ย มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.11) รองลงมา คือ ด้านสุขภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.05) ด้านการสื่อสาร (ค่าเฉลี่ย 3.02) และด้านความปลอดภัย (ค่าเฉลี่ย 3.01) ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 1 ข้อมูลประชากรศาสตร์ที่มีความแตกต่างกันส่งผลต่อปัญหาการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ตารางที่ 4 การทดสอบความแตกต่างของปัญหาการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตจำแนกตามข้อมูลประชากรศาสตร์

ข้อมูลประชากรศาสตร์	การทดสอบ F-test	
	F-Ratio	F-Prob.
เพศ	2.523	.012*
สถานภาพ	1.452	.147
อายุ	1.785	.002*
คณะ	.893	.669

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่าง ที่มี เพศ อายุ ที่แตกต่างกันส่งผลต่อปัญหาในการใช้โทรศัพท์มือถือที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 . ข้อมูลประชากรศาสตร์ที่มีความแตกต่างกันส่งผลต่อปัจจัยที่มีความสำคัญในการใช้งานโทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การทดสอบความแตกต่างที่ส่งผลต่อปัจจัยที่มีความสำคัญในการใช้งานโทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตที่แตกต่างกัน จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลประชากรศาสตร์	การทดสอบ F-test	
	F-Ratio	F-Prob.
เพศ	ก.ล.1.130	.259
สถานภาพ	.162	.871
อายุ	1.785	.002*
คณะ	.893	.669

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่าง ที่มี อายุ ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยที่มีความสำคัญในการใช้งานโทรศัพท์มือถือที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการศึกษา

1. พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์มือถือ 2-5 ชั่วโมงต่อวัน (ร้อยละ 39.4) ใช้โทรศัพท์มือถือส่วนมากในช่วงบ่าย (12.00-18.00) (ร้อยละ 37.2) เลือกใช้โทรศัพท์มือถือ เพื่อความบันเทิง (ร้อยละ 67.1) ยี่ห้อโทรศัพท์มือถือที่ใช้ส่วนมากเป็นยี่ห้อ APPLE (ร้อยละ 23.4) ส่วนใหญ่ราคาโทรศัพท์ที่ซื้อ 25,000 – 30,000 (ร้อยละ 28.7) ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของสุภาวดี แซ่ลี (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่าโทรศัพท์มือถือที่นักศึกษาใช้มากที่สุดคือ Apple รองลงมา คือ Samsung โดย Apple ได้รับความนิยมเนื่องจากความเสถียรของระบบ iOS คุณภาพของสินค้า ภาพลักษณ์ทางสังคม และการออกแบบที่ทันสมัย ส่วน Samsung ได้รับความนิยมรองลงมาเนื่องจากมีตัวเลือกหลากหลายและราคาคู่แข่ง รวมถึงความยืดหยุ่นของระบบ Android

2. ปัจจัยที่มีความสำคัญในการใช้งานโทรศัพท์มือถือที่ส่งผลต่อการใช้งานโทรศัพท์มือถือของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.03) โดยปัจจัยที่สำคัญในการเลือกใช้โทรศัพท์มือถือมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.00) รองลงมา คือ ปัจจัยความทนทานและความคงทน (ค่าเฉลี่ย 2.97) และปัจจัยด้านราคา (ค่าเฉลี่ย 2.74) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสิริวิวัฒน์ ไพรสง่า และ เนตติกา วงษ์แสน และ นิศาชล บุญวิเศษ (2564) ที่ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้สมาร์โฟนของนิสิตสาขาอนามัยชุมชน เช่น ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือน ยี่ห้อสมาร์โฟน ระบบปฏิบัติการ และเครือข่าย ผลการวิจัย พบว่า จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ และพฤติกรรมการใช้สมาร์โฟนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ค่าใช้จ่ายรายเดือน เกรดเฉลี่ย ยี่ห้อของสมาร์โฟนที่ใช้ ระบบปฏิบัติการที่ใช้ ความถี่ในการใช้สมาร์โฟน จำนวนสมาร์โฟนที่ใช้โรคประจำตัว และทัศนคติต่อการใช้สมาร์โฟน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกใช้สมาร์โฟนของยี่ห้อสมาร์โฟนและความถี่ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการ เลือกใช้สมาร์โฟน ของนิสิตสาขาอนามัย ชุมชน มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคเหนือ สอดคล้องกับ เอี่ยมทิพย์ ศรีทอง ได้ศึกษา เรื่อง พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ผลการศึกษา พบว่า โทรศัพท์มือถือที่ได้รับความนิยมมากที่สุดของนักศึกษา สาขาสังคมศึกษามีความสัมพันธ์ในการเลือกใช้ยี่ห้อซึ่งไม่มีผลต่อการเลือกซื้อเพราะโทรศัพท์มือถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารและประกอบกับการศึกษาของนักศึกษา

3. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.00) โดยปัญหาด้านราคาและการซื้อโทรศัพท์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.03) รองลงมา คือ ปัญหาด้านอายุการใช้งานแบตเตอรี่ (ค่าเฉลี่ย 3.01) และปัญหาด้านการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (ค่าเฉลี่ย 2.97) ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ ศิริชัย เกตุแก้ว (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการใช้สมาร์โฟนต่อผลการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่าโทรศัพท์มือถือที่มีปัญหาในด้านราคามากที่สุด คือ APPLE นักศึกษาหลายคนมองว่า iPhone มีราคาสูงเกินไปเมื่อเทียบกับรายได้และงบประมาณที่มีส่งผลให้เกิดความลำบากในการซื้อและการผ่อนชำระ ส่วนยี่ห้ออื่น ๆ อย่าง Samsung และ Huawei มีปัญหาด้านราคาน้อยกว่าเนื่องจากมีรุ่นที่หลากหลายและสามารถเข้าถึงได้มากกว่าในกลุ่มนักศึกษาที่มีงบประมาณจำกัด

4. ประโยชน์และผลกระทบจากการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.98 โดยด้านทำงานและการศึกษาและด้านจิตใจและความสัมพันธ์มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.11 รองลงมา คือ ด้านสุขภาพ ค่าเฉลี่ย 3.05 และด้านการสื่อสาร ค่าเฉลี่ย 3.02 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเอี่ยมทิพย์ ศรีทอง (2562) ที่ศึกษา เรื่อง ผลกระทบที่เกิดจากการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษา พบว่า ผลกระทบจากการใช้โทรศัพท์มือถือต่อตนเอง พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือทำให้ไม่มีเวลาอ่านและทบทวนหนังสือเรียน รองลงมาทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ผลกระทบจากการใช้โทรศัพท์มือถือต่อสังคม พบว่า รายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือ ก่อให้เกิดความเพ้อ อยากรู้อยากเห็นและอยากได้เกิดขึ้น และทำให้เกิดอาชญากรรมถึงแก่ชีวิตได้ถ้าหากโทรศัพท์ของนักศึกษาเป็นที่ต้องการของโจร

สรุป

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุต่ำกว่า 20 ปี ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการ ใช้โทรศัพท์มือถือราคามากที่สุด คือ 25,000 – 30,000 บาท เลือกช่วงเวลาในการใช้โทรศัพท์มือถือบ่อยที่สุด บ่าย (12.00-18.00) ด้วยเหตุผลเลือกใช้งานโทรศัพท์มือถือมากที่สุด คือ เพื่อความบันเทิง ใช้โทรศัพท์มือถือมากที่สุด คือ ยี่ห้อ APPLE ปัจจัยที่มีความสำคัญในการใช้งานโทรศัพท์มือถือมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านความสะดวกในการใช้งาน โดยปัญหาและอุปสรรคในการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต คือ ด้านราคาและการซื้อโทรศัพท์ ในด้านประโยชน์

และผลกระทบจากการใช้โทรศัพท์มือถือ ในหัวข้อด้านทำงานและการศึกษาและด้านจิตใจและความสัมพันธ์ ช่วยเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษา ในปัจจัยที่มีความสำคัญในการใช้งานโทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มีผลต่อปัจจัยที่มีความสำคัญในการใช้งานโทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตแตกต่างกัน ปัจจัยที่มีความสำคัญในการใช้งานโทรศัพท์มือถือ คือ ด้านความสะดวกในการใช้งาน ความทนทานและความคงทน และปัจจัยด้านราคาที่แตกต่างกันส่งผลต่อปัจจัยที่มีความสำคัญในการใช้งานโทรศัพท์มือถือของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เพศ อายุ ที่แตกต่างกันส่งผลต่อปัญหาในการใช้โทรศัพท์มือถือที่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ควรแนะนำให้นักศึกษาเลือกใช้โทรศัพท์มือถือที่สามารถตอบสนองความต้องการในด้านการศึกษาและความบันเทิง โดยพิจารณาจากปัจจัย เช่น ความคุ้มค่าของราคา ฟังก์ชันที่เหมาะสมกับการเรียน และความสะดวกในการใช้งาน เป็นต้น
2. ควรมีนโยบายเกี่ยวกับการใช้งานโทรศัพท์มือถือในมหาวิทยาลัยให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น การใช้โทรศัพท์เพื่อการศึกษาในช่วงเวลาเรียนและการจำกัดการใช้งานในเวลาที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น
3. ควรศึกษาผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบจากการใช้โทรศัพท์มือถือ รวมถึงการประเมินผลกระทบทางการศึกษาหรือทางจิตใจที่เกิดจากการใช้โทรศัพท์ในระยะยาว
4. ควรมีการจัดกิจกรรมหรือการอบรมเพื่อสร้างความตระหนักถึงผลกระทบจากการใช้โทรศัพท์มือถือในเชิงลบ เช่น การเสพติดโทรศัพท์มือถือ หรือการใช้โทรศัพท์มือถือในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น การเล่นเกมติดต่อกันนาน ๆ จนอาจส่งผลกระทบต่อ การเรียนและสุขภาพ เป็นต้น
5. ควรมีการอบรมหรือเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้งานโทรศัพท์มือถือ เช่น การตั้งค่าความเป็นส่วนตัว การหลีกเลี่ยงการเสี่ยงจากการถูกแฮ็ก หรือการใช้เครื่องมือป้องกันข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มประชากรภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ควรศึกษากับกลุ่มประชากร/กลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ตามพื้นที่ที่ต่างกัน เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยการเข้าใช้บริการของประชากรในที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่
2. ควรศึกษาปัจจัยในหัวข้อต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจและบริหารจัดการเพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่แม่นยำ และมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เชาวลิต เหมะธูลิน. (2557). การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติ SPSS. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนา ศิลางาม. (2561). อันตรายของการเสพติดสมาร์ทโฟน. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- สุกัญญา สร้อยจิ. (2562). การศึกษาพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์ในระหว่างเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1/5 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุภาวดี แซ่ลี (2564). พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สิริวัฒน์ ไพรสง่า เนตติกา วงษ์แสน และ นิชาชล บุญวิเศษ. (2564). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้สมาร์ทโฟนของ นิสิตสาขานาฏศิลป์. วารสารวิทยาการสุขภาพ, 10(3), 25-32.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. (2024). ข้อมูลจำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. สืบค้นจาก <https://reg.pkru.ac.th>
- เสาวนีย์ ดิปกษิ. (2564). พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- เสาวลักษณ์ ศรีสุวรรณ. (2563). พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดภูเก็ต. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี 10(2), 26-38.
- ศิริชัย เกตุแก้ว. (2563). ผลกระทบของการใช้สมาร์ทโฟนต่อผลการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วารสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ, 5(2), 12-19.

เอื้อมทิพย์ ศรีทอง (2562). พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). Publications New York, Harper and Row.